

7/1536
G.M. 11

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
İKİLİ SİYASİ İŞLER GENEL MÜDÜRLÜĐÜ
(ALGM)

Sayı : 46600587-610-2018/14444138
Konu : Soru Önergeleri

0 8 Ocak 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 05.10.2018 tarih ve 48360949-610-E.116817 sayılı yazı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel'in 15 Ağustos 2018 tarih ve 1431 sayılı soru önergesinin yanıtı Savunma Sanayii Başkanlığımızla bilistiőare hazırlanmakla ekte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

Dağıtım:

Geređi:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi:

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR ÖZEL'İN CUMHURBAŞKANI
YARDIMCISI SAYIN FUAT OKTAY'A YÖNELİK 1431 SAYILI SORU ÖNERGESİ**

Soru-1: ABD Başkanı Trump tarafından 13 Ağustos günü Türkiye'ye F-35'lerin teslimatının geçici olarak durdurulmasını öngören bütçe tasarısının onaylanmasının ardından ne gibi adımlar atılacaktır? Ne gibi adımlar atılması planlanmaktadır.

Soru-2: Trump'ın tasarıyı onaylamasıyla birlikte ne gibi alternatifler üretilmesi ön görülmektedir? Ön görülen alternatif, iki adet F-35 jetinin teslim edilmesinin planlandığı 2019 yılına kadar hayata geçirilmiş olacak mıdır?

Soru-3: F-35 savaş jetlerinin Türkiye'ye teslimatının geçici olarak durdurulması kararının kaldırılmasına yönelik olarak bir girişimde bulunulacak mıdır? Bu karar kaldırılmazsa, toplamda 100 adet F-35 savaş jeti teminine yönelik olarak yapılan planlamalar revize edilecek midir? Bu durumda bugüne kadar yapılan 900 milyon dolarlık ödemenin Türkiye'ye iadesi mümkün olacak mıdır? Bu konuda bir girişimde bulunulacak mıdır?

Soru-4: Halen ABD'de Arizona Luke Hava Üssü'nde F-35 jetine yönelik eğitim alan Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin durumu, bu tasarının onaylanması nedeniyle etkilenecek midir?

Soru-5: F-35 savaş jetlerine yönelik ABD cephesinden atılan bu adımın ardından, Savunma Sanayii Bakanlığı'nca TF-X Projesi olarak bilinen milli muharip uçak projesinin hızlandırılması planlanmakta mıdır?

Soru-6: TF-X Projesi'nde TUSAŞ ile ön tasarım faaliyetleri için imzalanan sözleşmenin ardından projenin seyri ne aşamada? Proje takvimine ilişkin detaylar belirlenmiş midir?

Soru-7: 2 Ağustos 2018 tarihli 10 sayılı Cumhurbaşkanı kararıyla milli muharip uçak üretim tesisinin yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesinin ardından, muharip uçakların üretimi ve Hava Kuvvetleri envanterine katılması için öngörülen bir takvim bulunmakta mıdır?

Soru-8: Proje tamamlandığında Hava Kuvvetleri envanterinde kaç adet milli muharip uçağı olması planlanmaktadır?

Soru-9: TF-X Projesi çerçevesinde yapılacak uçağın, ilerleyen dönemlerde ihraç edilmesi öngörülmekte midir?

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR ÖZEL'İN CUMHURBAŞKANI
YARDIMCISI SAYIN FUAT OKTAY'A YÖNELİK 1431 SAYILI SORU
ÖNERGESİNE YANIT**

ABD'de 13 Ağustos 2018 tarihinde yürürlüğe giren "2019 Ulusal Savunma Yetki Yasası (NDAA)", Rusya'dan S400 tedarigimiz nedeniyle F-35'lerin ülkemize transferine kısıtlama getiren ifadelerle kabul edilmiştir. Bahsekonu yasaya göre, Savunma Bakanlığı 13 Ağustos'tan itibaren 90 gün içinde Türkiye'nin F35 Programına katılımı konusunda Kongre'ye bir rapor sunana kadar F35'lerin ülkemize transfer edilmemesi öngörülmüştür. Ancak, aidiyetleri 2018 Haziran ayında ülkemize geçen iki F35 uçağımız herhalükarda pilotlarımızın eğitimleri tamamlanana kadar 2019 yılı sonuna kadar ABD'nin Luke Askeri Havaalanında konuşlu kalacağından, sözkonusu kanun tek başına, uygulamada F35'lerin ülkemize transferine engelleme getirmemiştir. Nitekim, sözkonusu Rapor 9 Kasım 2018 tarihinde Kongre'ye sunulmuştur. Halihazırda, F35 Programı kapsamındaki tüm faaliyetler planlandığı şekilde devam etmekte olup, Program'a katılım sağladığımız Konsept Gösterim Aşamasından bu yana Program kapsamındaki tüm mali ve hukuksal yükümlülükler ülkemiz tarafından yerine getirilmektedir. Türk sanayi tarafından da Program'a olan katkı planlandığı şekilde devam etmektedir.

F35 Programı kapsamında Türkiye'nin planlanan toplam uçak tedarik sayısı 100 olmakla birlikte bugüne kadar Program'a toplam 30 adet uçak siparişi bildirilmiştir. Program'ın ana yasası niteliğinde olan PSFD MOU (Production Sustainment Follow on Development, Memorandum of Understanding) dokümanına göre MOU'da imzası bulunan ve Program'a ortak bir ülkenin tek taraflı olarak herhangi bir ülkeyi Program'dan çıkarma hakkı bulunmamaktadır. Uçak teslimatının geçici olarak durdurulması halinde yapılan ödemelerin iadesi konusu detaylı bir çalışmayı müteakip yapılacak müzakerelerle belirlenebilecektir.

ABD yetkilileriyle çeşitli düzeylerde yapılan temaslarda, Türkiye'nin F-35 Programının önemli bir ortağı olduğu ve uçak maliyetlerinin düşürülmesinde önemli rol oynadığı kaydedilmekte, uçaklarının ülkemize teslimatına kısıtlama getirme girişimlerine karşı değerlendirmelerimiz aktarılmaktadır.

Milli Muharip Uçak Projesinin takvimi 17 Eylül 2018 tarihi itibarıyla başlamış bulunmaktadır. Bu proje ile her ne kadar 5. nesil savaş uçağının tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi hedeflense de aynı zamanda uçak üzerinde yer alacak kritik seviyesi yüksek olan bazı ekipmanların da yerli olarak tasarımı ve geliştirilmesi planlandığı için sözkonusu ekipmanların üretimine kadar geçecek süreçte ilgili teknolojilerin geliştirilmesi ve altyapıların tesis edilmesi gerekmektedir. Yeterli insan kaynağının oluşturulması da dikkate alınması gereken bir diğer faktördür. Dolayısıyla, projede sözkonusu alanlarda kaydedilecek gelişmelere bağlı olarak takvimsel anlamda iyileştirme yapmak mümkün olabilecektir.

Proje modeli uyarınca Ana Yüklenici'nin teknik alanda birlikte çalışacağı, tasarım, geliştirme ve üretim dönemlerinde teknik destek alacağı firma ve uçağın bazı kritik sistemlerini tasarlayacağı alt yüklenici firmalarla ilgili sözleşmeler imzalanmış olup sözkonusu alt yükleniciler de tasarım faaliyetlerine katkı sağlamaya başlamış bulunmaktadır. Halihazırda seri uçak üretimine ilişkin bir sözleşme yer almamakla birlikte, milli muharip uçakların 2030'lu yıllardan sonra envanter dışı kalacak olan F-16 uçaklarının yerine üretimi planlanmaktadır. TF-X uçağının projeye dahil olacak dost ve müttefik ülkelere ihracı öngörülmekte ve bu kapsamda bazı ülkelerle görüşmeler yapılmaktadır.